

Kas tuleviku Lasnamäe? Kui asjad lähevad täiesti omasoodu, getostuvad eeslinnad ära.

MAAILMA GETOSTUMINE: Aprillis kohtusid Euroopa Majas kaks ajaloolast, **Mart Nutt** ja **Yvan Gstaut**, kes arutlesid nüüdisaegse immigratsiooni üle. Tegemist on teemaga, mis on voolanud läbi kõigi Eesti meediakanalite inimeste igapäevaellu. Sellest räägitakse kodudes, bussis, saunas, suguvõsa kokkutulekul, poejärjekorras ja üleüldse igal pool. Kohtumist vahendab **Aet Kukk**.

Kuidas peatada immigratsiooni?*

Kui veel mõni aasta tagasi seostus keskmisele Eesti inimesele immigratsiooniga siinne vene vähemus või noorte väljaränne, siis tänaseks on sellel sõnal uus tähendus. Täiesti omaette elu on hakanud elama termin “pagulane”, mis varem haalus kirjandustunnis tähelepanelikumalt kuulanutele Välis-Eesti kirjandusega, kuid on nüüd saanud endale hulganisti ees- ja järelliiteid: sõjapagulane, kliimapagulane, majanduspagulane, pagulaskeskus, pagulaslaager, pagulasmass, pagulaskriis... Need terminid on Eestis uued ja iga uus asi tekitab ärevust. Lääne-Euroopas on aga immigratsioonist räägitud oluliselt kauem.

Viimase mõtte käis välja Prantsuse immigratsioonialoolane **Yvan Gastaut**, kes koos Eesti ajaloolase ja riigikogu liikme **Mart Nuttiga** mõtiskleski rahvaste rändamise ja selle tagajärgede üle. Eestil on palju õppida Prantsusmaalt, kuid ka Prantsusmaal on õppida Eestilt – õppetunnid mõlemale on samased: võtmesõnaks saab lõimumine.

Juba sajandeid kuum teema

Suuremad immigratsioonilained Prantsusmaale said alguse koloniaalajastul, mil riigile kuulusid

Üldiselt viib sisserändajatega mitte-tegelemine ja nende kohalike elanikega võrdsete võimaluste keelamine getostumiseni, kus saavad kokku ühiskonna tõrjutud.

suured alad Aafrikas ja Põhja-Ameerikas, aga ka mujal Euroopas. Gastaut' sõnul oli emamaal eesmärk koloniaalvaldustest emamaale algas juba enne koloniaalimpeeriumide kokkukukkumist ja seetõttu on Prantsusmaa harjunud sisserändajatega, kes tulevad riiki väga erinevatest kultuuridest.

Enamik rände- ja rahvastiku-uurijaid on ühel nõul selles, et sisserändajate esimese põlvkonnaga probleemi pole – mistahes põhjustel nad emigreerusid, on nad õnnelikud, kui saavad uues koduriigis elamisväärse kodu ja eluks vajaliku sissetuleku tagava töö. Nagu viimase aja sündmused Pariisis ja Brüsselis näitavad, on probleemiks sisserändajate teised, tihedamini isegi kolmandad põlvkonnad, kes on ise sisseränderiikides sündinud ja neis hariduse omandanud. Ometi ei ole see, mille tunnustajateks me praegu oleme, midagi erandlikku. Prantsusmaa immigratsioonialooga põhjalikult kursis oleva Gastaut' sõnul hakkavad mustrid korduma.

Industriaalrevolutsioon tõi Prantsusmaale suure hulga Itaalia immigrante, kelle lapsed ja lapselapsed – Prantsusmaal sündinud ja kasvanud – olid need, kes panid toime hulganisti kuritegusid tol ajal populaarse anarhia liikumise

nimel. Kusjuures, maailma esimesteks terroriaktisioonideks loetaksegi just 19. sajandi anarhistide kuritegusid, peamiselt pommitamisi. Seega ei ole tänapäeval toimuv sugugi omane vaid 21. sajandile. Muutuvad põhjused ja ajendid, muutuvad need jõud, kelle nimel kuritegusid tehakse. Üldtaust on aga sama. Kas tegu on sündmustega, millega peaksime harjuma või on olemas ka võimalusi, kuidas hoida ära aina ohvriterohkemaks muutuvaid tragöödiad?

Nii Yvan Gastaut kui ka Mart Nutt kordasid üle töö, mida teatas ka **Taavi Rõivas Trevor Noah'le** “The Daily Show’st”: pagulane pole terrorist; migratsioon ei põhjusta terrorismi. Küll aga võib juhtuda vastupidi – terrorism võib põhjustada migratsiooni. See, mis praegu Süüriaga toimub, on just sellise protsessi näide. Sealt lähtuvale rändele on eurooplastel keeruline, kui mitte võimatu, lõppu teha.

Piirid kinni?!

Avalikust ruumist on läbi käinud ideed viia (taas) Lähis-Itta sõjalised jõud, kuid lääne meedia kipub unustama – või ei ole seda kunagi teadnudki –, et just sõjategevuse tagajärjel on alguse saanud ühendused nagu Taliban ja ISIS. Ajalugu näitab, et probleemide lahendamise asemel tekitab sõda

neid hoopis juurde. Teine, Eestiski tuttav idee, mis nii mõneski Euroopa riigis ka praktilise väljundi on leidnud, on üleskutse "Piirid kinni!". Rännet piirid ei takista. Seda kahju, mida Schengeni ruumi kaotamine siinsele majandusele tähendaks, ei taha vist ükski majandusteadlane välja arvutada. Piiride sulgemisega takistaks me vaid iseendi vaba liikumist.

Küsimusele "Kuidas massilist rännet peatada" saab ilmselt vastata vaid üheti: see ei peatugi. Inimesed on alati rännanud, alates inimeste esimestest eellastest, kes Aafrikast lahkusid, kuni tänaste vahetusüliõpilaste ja kalevipoegadeni välja. Aina rohkem arenenud transpordivahendite- ja võrgustikuga on oodata vaid rände suurenemist.

Eesti inimeste immigrantide vastasus on selles valges pisut totter, samas ajaloolistel põhjustel arusaadav. Valge rassi hävimist ja muud maailmalõpuga ähvardamist ei tasu liialt uskuma jääda. Eestlane ei sure välja. Kui pärast Liivi sõda näitas rahvastikustatistika, et iga neljas eestlane oli saarlane (ja ega saarlasi ka tol ajal kuigi palju polnud), siis päris kindlasti elame üle ka mõnisada või ka -tuhat pagulast Lähis-Idast.

Inimõiguste aastakonverentsi peakorraldaja Mart Nuti sõnul ei ole Euroopas riiki, mille rahvaarv oleks nii suuresti muutunud kui Eestis ja Lätis pärast Teist maailmasõda. Kui enne sõda moodustasid eestlased ligi 98% siinsest rahvastikust, siis pärast sõda oli see vaid 61%. Kõik see toimus mitmesuunalise ümberastumise ja rände tagajärjel, mil paljud eestlased lahkusid

või viidi siit minema sunniviisiliselt ning asemele toodi inimesi mujalt Nõukogude Liidust. Mis aga puudutab varasemat ajalugu, siis on Eesti rahvaarvu muutused alati migratsiooni tagajärg olnud, sest iive on siinkandis alati madal või lausa negatiivne püsinud. Ka tänapäeval tuleks rohkem tegeleda probleemidega, millest tuleb praegune negatiivne iive ja sisserändest suurem väljaränne, selmet karta siiasaabuvaid sõjapõgenikke.

Võlusõnaks lõimumine

Kuna rände vastu ei saa, ka mitte riigi ümber müüride ehitamisega, jääb üle tegeleda vaid ühe asjaga – lõimumisega. Sest just lõimumine on see, mis suudaks ära hoida kultuuridevahelisi arusaamatusi, tülisid ja vägivalda.

Prantsusmaa on sisserändajatega tegelenud juba aastaid, ometi ollakse tänapäeval sihtmärgiks terrorismile, mida panevad toime prantslased ise – küll sisserännanute järeltulijad, kuid paberite järgi prantslased. Mis on läinud valesti? Yvan Gastaut' sõnul just nimelt lõimumine.

Ka sisepoliitiliselt on Prantsusmaa rakendanud sama põhimõtet, mida kasutati koloniaalvaldustes: ehitatakse ühtset Prantsusmaad, selle asemel, et mõelda mitmekesisusele. Riik, kes on minevikus vallutanud alasid eri mandritelt, ei saa eeldada, et nende riikide elanikud ja neist emamaale elama tulijad päevapealt prantslasteks hakkavad. Siinkohal on tarvis nii sisserändajatel kui ka siinsetel elanikel olla avatud teistsugusele.

Ka kümnendat põlve prantslane, kelle esivanemad on pärit näiteks Alžeerias, tunneb end halvasti, kui talle ainuüksi välimuse põhjal märkusi tehakse või kui tehakse maha osakest tema identiteedist – seda, mida ta endale valida pole saanud.

Vahel läheb hästi ja sünnivad sellised rahvuskangelased nagu Zinedine Zidane, Zlatan Ibrahimović või Steve Jobs, kelle puhul kiputakse nende päritolu unustama. Üldiselt viib aga sisserändajatega mitettegelemine ja nendele kohalike elanikega võrdsete võimaluste keelamine getostumiseni, kus saavad kokku ühiskonna tõrjutud. See loob väga soodsa pinnase igasuguseks ekstremismiks, olgu see natsism, kommunism, islamiäärmuslus või anarhism.

"Prantsuse ühiskonnas on alati olnud radikaalseid vähemusi," ütles Gastaut mõtlikult, proovides võtta kokku lõimumise olulisust ja seda, miks ei tohiks siduda omavahel rännet ja terrorismi. Me elame lihtsalt ajal, mil maailma tähelepanu on endale tõmmanud vaid üht laadi terroristlikud jõud.

Inimeste liikumine Euroopasse ei ole midagi uut. Terrorism ei ole 21. sajandi nähtus. Selleks, et ennetada igasugust radikaliseerumist, tuleb tähelepanu pöörata ühiskonnas kõige haavatavamatele, sealhulgas ka sisserändajatele. Ja siinkohal on võlusõnaks just "lõimumine". Jäägem eestlasteks, saagem mitmekesisesteks. ✕

* NB! Ei saagi.

Rännet piirid ei takista. Seda kahju, mida Schengeni ruumi kaotamine siinsele majandusele tähendaks, ei taha vist ükski majandusteadlane välja arvutada.

ENDLA TEATER

Kuldse Trio lood

Pao Pao

Endla suvelavastus 2016

12 etendust

8.-24. juulil

Paikuse-Reiu vabaõhulaval

Kes ei tule, see ei näe!

endla.ee

Mihkel Smeljanski
 Jüri Vlassov
 Ago Anderson
 Juss Haasma
 Jaan Rekkor
 Ireen Kennik
 Carmen Mikiver
 Lauri Mäesepp
 Sander Rebane
 Tambet Selging

lavastaja, kunstnik ja muusikaline kujundaja
Ivar Põllu Tartu Uus Teater

Piletid Piletimaailmas, Piletilevis. Kuni jaanipäevani soodsamad!

HENRIK NORMANNI

USKUMATUD SEIKLUSED NEW YORGIS

KOMÖÖDIATEATER
 50 38 045

10.05 RAPLA KULTUURIKESKUS	25.05 PÄRNU KONTSERDIMAJA
11.05 KEILA KULTUURIKESKUS	26.05 VALGA KULTUURIKESKUS
12.05 TALLINN SALME KULTUURIKESKUS	27.05 VÕRU KANNEL
14.05 VILJANDI SAKALA KESKUS	28.05 RAKVERE TEATER
17.05 JÕHVI KONTSERDIMAJA	30.05 TARTU KONTSERDIMAJA
18.05 PÕLVA KULTUURIKESKUS	31.05 ARUKÜLA KULTUURIMAJA
19.05 KÄRDLA KULTUURIKESKUS	01.06 TALLINN SALME KULTUURIKESKUS
20.05 ORISSAARE KULTUURIMAJA	
21.05 KUESSAARE KULTUURIKESKUS	Algus kell 19
24.05 HAAPSAHU KULTUURIKESKUS	

Piletid: Piletilevi, Piletimaailm, Selver, Rimi, Statoil ja kohapeal. **Soodushind:** õpilased, tudengid, pensionärid.